

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izjava vsak četrtik in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K., pol leta 4 K. in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K., za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor bodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se določi do odpovedi. — Udej "Katališkega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvste za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku "Mala naznana" stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprije reklamacije so poštino proste.

Položaj.

Vse stoji pod vtisom Černinovega padca. Grof Černin je hotel udariti one, ki so se brez njegove vednosti trudili za mir in zraven slovaške stranke, ki obsojajo vojno hujskanje nemških strank v Avstriji in Nemčiji, a je udaril sam sebe. Moral se je umakniti.

Nemci so seveda vsi silovito hudi, da je grof Černin moral iti. Človek bi mislil, da se bodo jezili nad Černinom, ker si je sam dal vrv okoli vrata, a navadno nasprotno. Černina povzdigujejo v nebesa, jezik je nad vladom in državo. Različne stranke in posamezni politiki so se izjavili, da bodo odslej le na narod gledali, ne pa na državo. To je najnovejše veleizdajniško gibanje med Nemci. Druge stranke pa so si misljile: proujmo svojo jezo državi, naj nas potolaži. Zares. Nemški politiki so pretekli teden že bili pri ministrskem predsedniku ter mu nasvetovali, kako naj vladam za nje in proti Slovanom. Ministrski predsednik jim je baje napol obljudil. No, od obljuhe do izpolnitve je dolga pot. Slovani smo še tudi tukaj in nas je celo precej več kakor Nemce!

Černin je strašno veliko škodoval plemenitim prizadevanjem našega cesarja za mir, ker je izdal tajna pogajanja s Francijo. Sedaj ne bo tako kmalu kdo hotel z nami govoriti o miru. Ali je Černin storil to napako iz neumnosti ali na željo nemških vojnih hujščev, o tem je različno mnenje. Pravijo, da neumen Černin ni bil.

Na Černinovo mesto je prišel Burian. Kadarski gospodin pri hiši zbolji, poklicajo doljno teto, da zanesno gospodinji. pride, etiže in niente se je več ne spominja. Tako je z Burianom. Poklican je zopet, da vodi zunanje ministrstvo, dokler ne najdejo boljše gospodinje. Po Berchtoldčevem padcu so tudi poklicali Buriana, ki se ni izkazal kot posebno močnega moža. Na pritisk Nemčije je barantan z Italijo zaradi nekaterih naših dežel, tudi z Tiso. Heute je zbraniti vojsko z Italijo. Promalo je bil ponoven pravem razloženju v Italiji, barantanje je bilo za nas ponizevalno. Burian je rodom Slovák, po mišljenu Madžar. Politično hodi za slovanoščem trofom Tiso.

V Avstriji je veliko pomanjkuje moke kakor je bil predsednik prehranjskega urada dr. Paul

Ni. Ogromskem tega pomanjkanju mi. Mi dajemo Ogrski premog in industrijske izdelke. Ogrska pa nam moke ne da. Naša vladam bi morala odločnejše nastopati v prehranjevalnem oziru. Toda ubožica more na povelje nemških strank paziti sedaj le na Cele in na Jugoslovane, za kruh skrbeti pa nima časa.

Dne 30. aprila se snide zopet državni zbor. Navadno so ob začetku zasedanj bili Slovani bolj glasni. Sedaj bodo menda uloge zamenjane. Nemci bodo ročotali, ker je njihov prijatelj Černin moral oditi. Tudi Slovani imamo marsikaj povedati vladam: da se naj bolj trudi za mir, da poskrbi revnim slojem za živež in da obsodi nemško našilnost proti Slovanom. Naši poslanci bodo že našli pravo priliko, da ministrom povedo resnico.

Na Slovenskem se je ustanovila nova stranka. Ustanovil jo je dr. Susteršič. Ko je razpustil Slovensko ljudsko stranko, je ustanovil Kmetsko zvezo. Toda nikogar ni bilo bližu. Sedaj je ustanovil Slovensko katoliško zvezo. Prvo, kar je nova stranka storila, je, da je v nemških listih črnila v smislu ptujskega "Stajerca" Slovence veleizdajstva, drugo je, da je javno napadla ljubljanskega škofa. Torej slovensko in katoliško.

Nemško nasilje.

Naši Nemci se boje jugoslovanske države. Žejajo bi za vselej minilo njihovo gospodstvo. Slovenec bi postal gospod na svoji lastni zemlji.

Skrajna so Nemci prezirali našo zahtevo po lastni državi. Kvečjemu so jo po listih in zborovanjih mimogrede smešili. Toda med tem je postajalo vedno jasnejše, da se bo naša majniška deklaracija uresničila. In sedaj je prišel nad Nemce strah. Iskali so sredstev, da udušijo jugoslovansko misel.

Odslej so nemški listi polni razprav in napadov in bilježk o jugoslovanski državi. Toda kdo čita izmed nas nemške liste? In če jih čita, kdo da kaj na njih besedo? Zato je trebalo poiskati drugih sredstev.

Prisilili so vladam, da je pošiljala orožnike in policake za onimi, ki so pobirali podpise za deklara-

cijo. Jugoslovani so kot en mož nastopili proti temu, in vlađa je, dala orožnikom navodilo, da mirujejo.

Začeli so zahajati na naše shode, da nam jih razbijajo. V Ptiju je prišel Linhart s svojo gardo. Skupil jo je. V Št. Janžu so se zbrali nemški bratci s Štajerske in Koroške. Upali so, da se bomo ustrashili njih velikega števila. Varali so se.

Sedaj pretijo po shodih in listih vladam in državam. Odpovedajo ji zvestobo. To so oni, ki so pred nedavno še nam očitali veleizdajstvo. Tudi to Nemcem ne bo nič pomagalo. Jugoslovanski polki so zvesti svojemu cesarju, ki jih lahko povsod uporabi,

Kolikor poznamo Nemce, bodo zdaj začeli proti Slovencem nastopati povsto in vedno še nasilnejše, kot dosedaj. Tudi to nas ne sme zmotiti. Mi gremo neustrašeno naprej za svojimi cilji. Ako bi bila jugoslovanska država samo prazna sanja, bi Nemci nobenli.

Nemško nasilje je najboljši dokaz, da se bližamo svobodi. Nemec nam ne bo več gospodoval!

Kje so veleizdajalci?

"Stajerc", "Marburger Zeitung", "Deutsche Wacht" ter cela Šuma drugih protestantovsko-nemških listov imenuje nas Slovence veleizdajalce, ker zahtevamo svojo svobodo, ločitev od Nemcov in ustanovitev jugoslovanske države pod habsburškim žezлом. Da smo Jugoslovani bili vedno in ostanemo zvesti Avstriji in Habsburžanom, tega nam niti ni potreba več ponavljati. A kje so veleizdajalci? Dejstva naši govorijo!

Nemci širijo v naših krajih naravnost gorovane in zmišljene vesti o našem cesarju, o cesarici Ziti in drugih članih cesarske hiše. Zakaj delajo to? Ker sovražijo pravični mir, za katerega se poteguje naš cesar Karel.

Da dosego namen svoje hujskarije proti Avstriji, so začeli širiti o cesarju razne kvante in izmišljotine. Če bi bili mi le

peljati grof Herman v Celje ter postaviti pred sodisce, ker je hotel imeti obsodbo, da bi jo mogel usmrstiti. Obtožba pa se je glasila: da je ona z zvijačo zmotila njegovega sina Friderika, da jo je vzel in poročil, in da ga je hotela zastrupiti in ugonobiti. Tačko je ob dolžil grof Herman, samo da bi jo smel usmrmiti. Veroniki je bilo dovoljeno, da se je branila, in tako je dosegla s svojim zagovorom svojo pravico.

Zopet so jo peljali na Ojstrico, kjer so jo hoteli pa z gladom pokončati. To se pa ni zgodilo, ker je postal grof Herman dva viteza, ki sta jo pod Ojstrico — utopila. Utopljeni so pokopali v Braslovčah.

Nekaj let pozneje je je pustil njen soprog Friderik II. zopet izrezbsti in pokopati v Jurkloštru.

Ko se je po smrti zadnjega Celjskega grofa pričela borba za njihovo dedičino, se je tudi Ojstrica dalje časa branila. Konečno jo je cesar Friderik II. vendar zavzel in postala je zastavna last cesarjeva in prehajala v roke dolge vrste zastavnikov.

Proti koncu 15. stoletja je bila proti bližajoči se turški nevarnosti utrjena tudi cerkev sv. Jurija pod Ojstrico in se imenuje odslej naprej St. Jurij ob Taboru.

Leta 1535 je prišel grad po plačilu zastavnine v znesku 1700 fl. zopet v last kraljevega svetovalca. Dne 9. aprila 1566 pa je prešlo gospodstvo s sodno oblastjo vred ter ribolovom in mitnico na Vranskem v roke Maksimilijana Schrattenbacha in je ostala v tej rodbini do leta 1767.

Schrattenbachi pa so bili postavili v dolini pod staro Ojstrico nov grad; tako je začel zornji Ojstrski grad propadati in nov grad je nastal središče sodnega okraja.

LISTEK.

Grad Ojstrica v Savinjski dolini.

Jugozahodno od Št. Jurija ob Taboru se dviga Velika planina, pred njo pa strma Krvavica. Na vrhu Krvavice je stala stara graščina Ojstrica.

Kdaj so sezidali ta grad, se danes ne da več pogradi. Razvidi pa se iz listin, da je obstajal že pred letom 1288. Da bi bil obstajal že v 9. stoletju, ne moremo dokazati, kajti listine iz tega stoletja se najbrže nanašajo le na grad Ostrovico (Hoch-Osterwitz) na Koroškem.

Rodovnica vitezov Ostervici se je izgubila. V srednjem veku so poznali dve rodbini s tem imenom. A nobena ni več lastnica Ojstrškega grada, ki je prešel najbrže preko lastnikov iz rodu Breže-Selških v roke Soneških gospodov, pozneješih grofov celjskih. K so slednji izunrli, je postal Ojstrško gospodstvo cesarjeva zastavna imovina.

Iz listine leta 1308 razvidimo, da se takrat Savinjska dolina ni spadala h koroški marki, iz katere je nastala pozneje dežela Štajerska, temveč še k vojvodini koroški. Sele leta 1311 je bila prideljena k Štajerski, vendar pa meje niso bile povsem jasne posebno ne proti Kranjski, vsled česar so nastali že v 18. stoletju mejni prepriki.

Celjsko okrožje je bilo razdeljeno v celo vrsto sodnih okrajev. Sodili so posestniki onega zemljišča,

h kateremu je pripadala sodna oblast. Tudi Ojstrica je imela to pravico, a ne vemo od kedaj.

V času, ko je pripadala Ojstrica celjskim grofom, se je zgodilo tu marsikatero grozodejstvo, radi česar je dobil tudi hrib svoje ime. Imenuje se "Kravavica."

V 3. desetletju 15. stoletja dogodila se je tukaj na žaloigra, ki še živi danes kot edin spomin na Ojstrški grad med preprostim ljudstvom. O hrvatski plemkinji Veroniki Deseniški, drugi ženi Friderika II., nam poroča celjska kronika:

"Ko so pretekla tri leta, izbral si je grof Friderik drugo ženo, plemenito Veroniko, ki je bila sicer lepa deklica iz Deseniškega rodu, a le viteskega, torej ne enako imenitnega rodu. Ker jo je poročil brez dovoljenja svojega očeta Hermanna in svojega svaka ogrskega kralja Sigmunda, poklical ga je poslednji k sebi na odgovor, ga vjel in izročil njegovega očetu Hermannu. Ta ga je postal uklenjenega v voz domov in ga zaprl v stolpu Ojstrškega grada. Nato so ga peljali v Celjski grad, kjer ga je moral stražiti vitez Jobst Helfenberški. Tukaj je bil od četa prisiljen odstopiti mu svoje gradove.

Ker je bila tako Veronika oropana svojega spoda in soproga in tudi vseh gradov in posestev, ni imela mesta, kjer bi se bila mogla čuvati in braniti pred jezo svojega tasta. Potikati se je morala svojimi dvorjankami po gozdovih in je trpela veliko pomanjkanje in silne muke. Konečno je bila tiho peljana v grad, ki leži na polju blizu Ptuja; tukaj pa so jo zasledili in vjeli. Ker je bil Friderik zaprt v Celju, so peljali Veroniko na Ojstrico, kjer je bila zaprta dalje časa brez jedi in pičače. Nato jo je pustil

količkaj tako hudobni kakor so bili Nemci ob začetku vojske, ko so si izmišljali o nedolžnih Slovencih najhujše „veleizdajniške“ čine, bi moralo državno pravdništvo obtožiti celo vrsto nemških stebrov veleizdaje in razžaljenja Veličanstva.

V gradu so nemška društva na nekem sestancu sprejela resolucijo, katero pa je c. kr. državno pravdništvo zaplenilo. Ob enem pa je proti osebam, ki so jo sestavile in podpisale, naperilo ovadbo radi razžaljenja Veličanstva. Nemci so torej v svoji slepi vsemenski strasti, ki kar divja za nadaljevanje vojske na korist Nemčije, žalili celo osebo na šega cesarja Karla.

V trgu Fürstenfeld na Srednjem Štajerskem so imeli že vse pripravljeno za „cesarja Karla teden.“ Pobiralo bi se bilo ta teden za vse cele vojake. A radi odstopa velikega prijatelja Nemčev, grofa Černina, in dogodkov, ki so tem v zvezzi, so vostali Nemci tako razburjeni, da so ohradili Karlov teden in bodo namesto za uboge slepce, pobirali za nemška bojna društva Südmark in Šulerfajn.

V Mariboru imamo že več let Bismarkovo ulico. Imenovana je po velikem nasprotniku Avstrije in katoličanov. To pove dovolj. Pozneje so prekrstili mestni očetje gornji del Gledališke ulice v Luterjevo ulico. Kdo je bil Martin Luter, je tudi prav dobro znano. In te dni so prekrstili Magdalenski trg v trg nemškega cesarja in pruskega kralja Viljema. Zaman pa iščeš v Mariboru kako ulico ali trg našega cesarja Karla!

Bismarkove, Lutrove in Viljemove ulice in trge najdeš tudi v Ptuju, Celju, Cmuretku in še v drugih krajih na Slov. Štajerju, kjer imajo naši narodni in verski nasprotniki oblast v občinskih zastopih.

Nemci nadalje pri vsaki priloki zahtevajo, naj se od celokupne Avstrije odcepijo te-le dežele: Galicija, Bukovina in Dalmacija, bratijo se skupno z Madžari, da bi se Bosna in Hercegovina priklopila Avstriji. Na ta način hočejo oslabiti Avstrijo in zabraniti, da bi dobili Slovani v njej premoč. Ali ne diši vse to po veleizdaji?

Nam Jugoslovom očitajo Nemci veleizdajstvo samo iz razloga, ker se hočemo osamosvojiti, ker nočemo več biti tlačani in robovi Nemcev in Madžarov. Mi Jugoslovani smo bili in ostanemo vedno najzvestejši narod naše države, to smo pokazali s svojimi ogromnimi žrtvami na Številnih bojiščih in z žrtvami v zaledju. Z ustanovitvijo Jugoslavije hočemo Avstrijo okrepiti, ojačati. Mi hočemo, da bi se jugoslovanski rod čutil srečnega in zadovoljnega v naši državi.

Nemci pa delajo ravno nasprotno. Oni bi radi, da bi Avstrija zgubila svojo moč, svojo samostojnost, hočejo napraviti iz samostojne države zvezno državo Nemčije, oni rujejo neprestano proti Habsburžanom, posebno sedaj proti cesarju Karlu. Dogodki zadnjih dni nam povejo dovolj.

Kje so torej veleizdajalci?

Za kmete in mlinarje.

Mnogim še niso znana nova določila radi mleta žita v mlinih, ki jih je izdalo štajersko cesarsko namestništvo dne 26. januarja 1918, deželnega zakonika št. 13. Da se bodo vedeli ljudje ravnati po teh določilih, jih primašamo v izvlečku.

Mlinske karte ostanejo še naprej v veljavni. Tudi za mletje v domačem mlinu ali na žrmjah, se mora imeti mlinsko karto, ker bi se sicer smatralo, da dotična množina žita (n. pr. koruza), ki se je zamele doma, ni porabljena in jo ima politična oblast ob pričetku nove letine pravico zahtevati za oddajo. Mlinar mora žito stehtati takoj, ko ga stranka prinese ali pripelje v mlin. Na vrečo mora mlinar z redčim ali modrim svinčnikom zapisati, čegavo je žito in težo žita. Žito se ne sme poprej izsipati iz vreče, predno se začne z mletjem. Mlinar mora ob navzočnosti lastnika žita tudi stehtati moko in otrobe. Merice (merce, t. j. plačilo za zmletje v blagu) si

Poleg Ojstriške sodne oblasti je nastala okrog srede 16. stoletja nova sodna oblast gospode Preboldske (Pragwald). V teku 19. stoletja pa je prešla vsa sodna oblast iz Ojstrice v Pragwald.

Izmed dogodkov Ojstriškega gospodstva pod Schrattenbachij je pač najvažnejši kmetska vstaja iz leta 1635, ki se je tukaj pričela vsled krutega postopanja barona Feliksa Schrattenbacha in se je razširila čez vso Celjsko okrožje do Pohorja in Drave, ter segla celo na Kranjsko.

Poznejši lastniki gradu so: Janez Jakob plem. Gaisruck, Maks Robida, Helena Robida poročena Senčar, na to Janez Kircher, Jožef Omersi, Matija in Anton Vincenc Perko.

Najbrže za časa zadnje imenovanega so podrli od Schrattenbachov okoli leta 1600 sezidani grad in ed takrat stot samo gospodarsko poslopje, katerega je kupil leta 1846 Gustav baron Wittenbach in prodal laškemu lesnemu trgovcu Piussiju.

Za časa sedanje svetovne vojne pa je to zgodovinsko mesto popolnoma osamljeno in zapuščeno.

Po daljši razpravi M. Strekljeva v „Casopisu za zgodovino in narodopisje“ 14. I. posvet P. S.

mlinar na noben način ne sme odračunati, temveč sme zahtevati plačilo za mletje samo v denarju. Najvišja meja plačila za mletje pšenice, rži, ječmena, ajde in koruze ter za phanje prosa in za napravljanje ješprenu je določena na 4 K 20 v za 100 kg. Za debeli zdrob (šrotanje) se sme računati samo 1 K 80 v za 100 kg. Za 100 kg pešnice ali rži mora dati mlinar lastniku žita 80 kg moke in 16 kg otrobov. 4 kg se računa pri 100 kg žita za razpršitev. Od ječmena mora dati 70 kg moke in 26 kg otrobov, od ajde 55 kg moke in 41 kg otrobov, od koruze, ako se melje za moko 75, če pa se samo razdrobi pa 68 kg zdroba, ostalo se računa pri odbitku 4 kg za razpršitev, idr otrobov. Od 100 kg prosa mora dati mlinar kmetu vsaj 50 kg pšena in približno 45 kg otrobov. Kmet ima pravico, zahtevati od mlinarja, da zavaruje v mlinu spravljeno žito proti požaru in vlotu. Za zavarovanje ni treba kmetu ničesar plačati. Dotična pristojbina je že plačana obenem z mlevnim zaslužkom (4 K 20 v). Mlinska karta ima veljavno samo 3 tedne. Če mlinar v tem času ne more zmleti žita, se mora na okrajnem glavarstvu mlinska karta podaljšati, ker je sicer nevarnost, da se žito v mlinu zaseže. Vsak mlinar mora imeti na višnjem mestu v mlinu nabit uradni izpis (velik tiskan lepak) tega namenskih ukaza, na katerem so razvidna podrobnosti določila o ravnanju z žitom v mlinih. Če se kakemu lastniku žita zgodi v mlinu krvica, da se mu n. pr. da premalo moke ali otrobov, ali se mu zaradi plevsoko plačilo za mletje ali se sploh čuti na kak drug način prizadetega, naj takoj v mlinu pred pričomo zahteva, da se nedostatek popravi. Če se to ne zgodi, pa se naj takoj pritoži na okrajno glavarstvo. Pošten mlinar in pošten lastnik žita pa se bo stara seveda izogibal vsakih netočnosti in njih nasledkov.

Zopet rekviriranje žita.

Naša vlada in ž njo vred mesta in industrijski kraji so upali, da bo res prišlo iz Ukrajine in Rumunije toliko žita, da bomo vsaj za silo preskrbljeni do nove žetve. A ukrajinsko in rumunsko žito je ostalo samo papirnato žito. Ni ga in ga ni. Kar ga je bilo, je šlo v Nemčijo, k nam ga ni. Po mestih se bliža glad. Zaloge bodo do srede maja vse izčrpane. Madžari pa nam tudi nočajo nič dati. Vsled tega je posegla vlašča Še po onih skromnih žalogah, ki so ostale kmetu od številnih rekvizicij.

Uradni razglas o tem vladinem koraku se glasi:

„Dobavljanje kruha in moke je vsled okoliščine, da so potom nakupovanja v inozemstvu dobavljane množine močno padle in da so tudi zaloge rumunskega žita skoraj popolnoma porabljeni. Če je postal tako težavno, da bo do prihoda dovozov iz Ukrajine, ki jih je pričakovati šele koncem maja, treba izdati odredbe, ki bodo omogočile dobavljanje obeh množin žita iz naše države, ki so potrebne za splošno preskrbovanje. V državnem zakoniku objavljena naredba skupnega ministrstva pooblašča vlado, da se v svrhu zagotovitve preskrbovanja prebivalstva s kruhom in moko posluži v domačem državi potrebnih množin moke in žita v okviru neobhodne potrebe tudi tedaj, ako bi bile kmetovalcem po dosejaj veljavnih predpisih puščene zaloge nekoliko prikršane. Vlada se popolnoma zaveda dalekosežnosti te odredbe in žrtev, ki jih mora naložiti kmetovalstvu v interesu splošnosti. Ve pa tudi, da njen poziv kmetovalcem, naj dele razpoložljiva hranična sredstva s sodržavljenimi v mestih, ne bo brezvsošen, posebno ker gre za začasno, izposojeno prepustitev zalog, ki so za samovzdrževalce potrebne šele za poznejše čase in ki bodo do tedaj vrnjene iz dovozov. Ker sovražniki ne morejo izsiliti svojega načrta z orožjem, upajo edino le, da se jim posreči z vso strogostjo izvajana gospodarska vojna. Kmetovalci se gotovo zavedajo, da bi bile izpolnitve teh zahtev vse doseđanje žrtev zaman in da se je le v slučaju prostovoljnega izročitve zalog mogoče izogniti vojaškim rekvizicijam. A ker se bodo s temi zalogami pokrile najnajvečje potrebu, se priznava kmetovalcem pravica do višje prodajne cene kot nekaka odškodnina. Politični deželni uradi se zato pooblaščajo, da dovolijo kmetovalcem pod pogojem pravočasne izročitve novih množin pri pšenici in rži 15 K, pri ječmenu 13 K in pri koruzi 12 K doklade za meterski stot. Cena moke v sledi teh doklad ne bo zvišana.“

Kratko rečeno: Kmet bo moral oddati še tist skromne množine žita, ki ga ima za živež za poletne mesece (junij, julij in avgust). Obljublja se mu, da mu bodo pozneje vrnili. Odklon neki, če pa nič nimajo? Obljubujejo mu tudi višje cene: kaj pa pomaga kmetu papir, če pa ne bo imel kruha in ne žgancev za družino in delavce! Sicer pa bodo te rekvizicije pripomogle vladni do tega, da bo nezadovoljnost med kmetskim ljudstvom in nezaupanje do vlaže še bolj rastla. Kmet bi naj obdeloval svoja polja brez živine, brez delavcev in brez — hrane.

Mnenje slov. kmeta o rekvizicijah.

Kmet iz laškega okraja nam piše:

Vpeljati torej nameravajo nov način rekvizicije žita in drugih poljskih pridelkov. V „Slov. Gosp.“ se je nedavno dopisnik od Sv. Marjet ob Pesn. zavzemal za popisovanje po lanskem načinu in za starobilko rekviriranja z vojaštvom in bajonetom. Dopisnik pravi ob koncu:

„Naj bi se kmetom zopet vzbudilo veselje do kmetskega dela“, toda on gotovo ni imel posta z lanskim popisovanjem ter ne spozna, kako neumno je to in kako je osovraženo do „zastoni delo“ pri nas kmetih. Tudi g. pisec sam se izraža, da se je spomnil na pogovor: Ne prodajaj medvedove kože, dokler je medved v brlogu in vendar žal priporoča konečno le še popisovanje, seveda še bolj natančno, ko vendarve — če je kmet — da se pridelek žita ne da natančno določi, niti še tedaj, ko je že poželo in spravljeno v kozolec. Meni je ob suhem, dobrém letu zraslo na eni njivi okoli 80 mernikov žita, ravno iz iste nje pa je ob deževnem letu se pridelalo okrog 40 mernikov. Čeprav je žito bilo na videz lepo, toda ni plenjalo. Drugim njivam in v drugih krajih pa spet suša več škoduje. Sicer pa nimam namena kritizirati dotičnega članka, ker so mogoče na ravninah razmere toliko drugačne, da ne vzame popisovanje toliko časa in ne izgleda tako neumno kot v naših hribovitih občinah, kjer vsaka njiva, z ozirom na lego, gnojenje in obdelovanje da drugačni prideleci. Vsaj v takih občinah naj bi se: 1. Zahtevalo žito Šele, ko so vsi pridelki spravljeni, t. j. ne pred koncem novembra. 2. Naj bi se vsi posestniki poklicali na občino, kjer bi podali na zapiski množino pridelka, kjer bi se naj določilo, koliko odda — v prvi vrsti naj bi se oddalo v občini stanujočim, ne samo pridelovalcem, t. j. kočarjem, obrtnikom, da ne bi ti kmete Še posebej nadlegovali za žito. 3. One posestnike, o katerih bi se opravičeno sodilo, da niso resnično napovedali pridelkov, naj bi se še enkrat pozvalo pred uradno komisijo ter se jim povedalo, če se hočejo izogniti vojaški rekviziciji, naj pravčno povejo, in oddajo dolžno množino. 4. Vojaške rekvizicije naj bi se poslužilo le redko, v zelo potrebnih slučajih in ta naj bi bila povsod pravična. Tako postopanje bi bilo najenostavnejše in najeejše, za tiste Še posebej pa, ki so lani izdali za popisovanje, naj nakupijo usnja, oblike in drugega potrebnega ter naj dajo občinskemu uradu na razpolago odmeno za žito in žita bodo dobili gotovo več kot s popisovanjem, same če bo le se ga kaj pridelalo. Toda za dobrí prideleci je pa potrebno tudi dobro gnojenje. O tem pa samo le eden resnični slučaj: Bližnji moj sosed je imel pred vojno 9—10 glav goveje živine ter izvozil vsako leto čez sto vozov gnoja na njive (t. j. 400—500 meterskih stotov). On je vsa leta v vojni, žena ima letos le še 4 goveje in ni lani ter ne bo letos izvozila še 30 vozov gnoja ne. Nima nikogar, ki bi prideljal nasteljivo in ker tudi živine nima dosti, ni gnoja in ne bo pridelkov! Takih „nazadnjakov“ brez svoje krivde je v naši okolici mnogo in tudi najpridnejši gospodarji ne morejo toliko gnoja pripraviti, kot pred vojno — manjška delavcev in letos so nam odvzeli Še skoraj vso živino. Naj bi naši gg. poslanci vladni povedali, da bodo zanaprej padali kmetski pridelki Še bolj kot ta leta. Kmetsko pravilo je: Brez gnojenja ne zraste več let zaporedom noben pridelek.“

Dostavek uređenja: Kakor smo že poročali, je vlašča opustila nameravani nov način rekviriranja. Rekviriralo se bo torej letošnjo letino po starem načinu.

Nove določbe glede ruskih vjetnikov.

Vojaško zapovedništvo v Gradcu je izdalo novo naredbo glede postopanja z vojnimi vjetniki iz Rusije, Ukrajine, Finske in po Avstro-Ogrski in Nemčiji zasedenih ozemelj. Ta naredba obsega 20 točk, od katerih so glavne sledeče:

1. Vsled sklepa miru z Rusijo in Ukrajinom se v Avstro-Ogrski nahajajoči pridelniki bivše ruske armade še ne smejo smatrati za proste.

2. Značai vojnih vjetnikov kot pridelnikov države, oziroma armade, ki je bila z nami Še pred nedavno v sovraščvo ter vojaške lastnosti vojnih vjetnikov dosegajo gotove emajitve svobošči do njih odnos.

3. Le vojni vjetniki ki delajo, niso tudi pravice do oskrbe. Za one, ki noč delati pri nas ni pravice.

4. Vsled spremenjenih razmer se bodo od dne 1. maja t. l. spremenili pogoji, pod katerimi se delovali do sedaj imali vojne vjetnike. Delovali, ki se bodo obdržati vojnih vjetnikov pod novimi pogoji,

morajo te takoj naznani v priporočenem pismu pristojnemu taboru vojnih vjetnikov, oziroma za vojne vjetnike v poljedelstvu vojaškim oddelkom deželnih posredovalnic za delo v Avstriji in inspeksijskim častnikom vojnih vjetnikov na Ogrskem. Za vojno-vjetniške delavske oddelke v vseh nepoljedelskih obrah se ima te naznani pristojnemu vojaškemu poveljstvu.

6. Prvi pogoj za to, da bodo Rusi imeli veselje do dela, je zadostna, zdrava in primerna hrana. Če vojai vjetniki vsled nezadostne hrane ali drugače krivde delodajalec zapuste delo ali slabo delajo, — vojna uprava ni pri volji, da bi take goščarje podpirala.

7. Ako kak delodajalec da Rusu, ki dela v zadovoljstvo, sam obleko, se to obleko ne sme pokvariti s prevlako olnate barve ali na podoben način. Pri odhodu delodajalec ne bo smel ruskemu vojnemu vjetniku vzeti obleko, ki mu jo je sam dal, izvzemši, da ima vojni vjetnik lastno ali erarično obleko, ki ga zadostno brani in ki ni nedostojna vojaka.

8. Vsak ruski vojni vjetnik ima odslej naprej pravico do mezde (plače), ki jo v istem kraju, ob istem času dobiva svoboden domač civilni delavec enake vrste. Tozadevne dnevne dologa okrajno glavarstvo. Koliko plače dobi ruski vojni vjetnik, se mora sporočiti vsem delodajalcem, ki imajo zaposlene ruske vojne vjetnike. Kdor bi se tega tarifa ne držal, bo moral razliko naknadno doplačati in sicer za vse dni od dneva novega plačilnega reda.

9. Troške za prehrano vojnih vjetnikov odračuna delodajalec. Pri tem se mora ravnati po tozadevnih oblastvenih predpisih.

10. Najnižja dnevna plača, ki je dosedaj znašala v kmetijstvu 30 v in pri drugih delih 50 v na dan, znaša sedaj: Za delavce v kmetijstvu 1 K., za druge delavce 2 K. Ta najnižja plača se mora brez ozira na hrano na vsak način zaračunati in izplačati v gotovini v smislu tocke 11.

11. Ruski vojni vjetnik sme dobiti na roko v 10 dneh največ 50 K., oziroma na dan največ 5 K.

12. Ostanek se ima naložiti ali pa porabiti za plačila po želji vojnega vjetnika, n. pr. za nakup potrebnih stvari.

13. Glede delavnega časa, počitka in prostih dni veljajo za vojne vjetnike sedaj enaki pogoji, kakor za proste delavce.

14. Po železnici se vojni vjetniki ne smejo voziti brez spremstva. Ako se vojni vjetnik vozi po železnici brez spremstva in porabi to priliko za beg, izgubi delodajalec varščino, — jo je položil svoj čas za vojnega vjetnika. Ponoči morajo biti vojni vjetniki v svojih stanovališčih. O polnoštevilnosti se mora prepričati delodajalec ali zanesljiv namestnik. Vojni vjetnik je vojak in nima med 9. uro zvečer in 6. uro zjutraj ničesar iskati izven stanovališča, ki je v gotovem smislu njegova vojašnica. Obisk gledališča v spremstvu in obisk gostilne je dovoljen, dokler se ne dogode nepriličnosti. Obisk plesnih zabav ni dovoljen.

15. Beg vojnega vjetnika se ima javiti na predpisani način. Beg vsled velike nemarnosti delodajaleca mora imeti za posledico odpoklic ostalih vojnih vjetnikov in izgubo varščine.

16. Vojnim vjetnikom, ki se ne nahajajo v taborih, se ni treba batiti, da bi zato bili zamenjani tudi le en dan pozneje, kakor drugi. Vsi bodo poslanci v domovino po določenem redu.

17. Vsako surovo postopanje, psovanje in tepeje vojnih vjetnikov, kakor tudi odtegovanje zastrupka se bo strogo kaznovalo.

18. Prošne vojnih vjetnikov, da smejo ostati v Avstriji, se imajo predložiti vojaškemu poveljništvu. Vjetnika se ne more siliti, da bi moral oditi iz Avstrije. Vojni vjetniki, ki se hočejo poročiti z avstrijskimi ali ogrskimi državljanjkami ali bosansko-hercegovskimi deželnimi pripadnici, morajo imeti potrebne listine. Ako se bodo hoteli pozneje vrniti z družinami v Rusijo, bodo poslani domov kot posamezni potniki, ker žen in otrok ni mogoče jemati v oddelke za vojne vjetnike.

Naše žrtve za domovino.

K ugledni Prodnikovi hiši v Konjškem vruhu pri Lutkah je došlo pred nedavno žalostno poročilo, da je umrl 22letni sin Jakob Lenko, ki je služil pri 87. pešpolku. V bolnišnici v Feldbachu je bil spreveden s sv. zakramenti in je mirno v Gospodu zaspal. Dal je za cesarja in domovino svoje mlaže življenje. — Tudi njegovega brata Franca Lenko je zadel enaka usoda. Celih 13 mesecev je bil na tirolskih gorah. Tam se je močno prehladil. Dne 14. marca je bil v bolnišnici spreveden s sv. zakramenti za umirajoče in je v Gospodu zaspal. Domačim kličemo: Upajte, da se snidete z rajnima sinoma in bratama enkrat tam gori nad zvezdam!

Vojnički poveljnik je Slugovi rodbini v Moscou v dobovski župniji naznani žalostno vest, da je padel ob Brenti dne 18. decembra 1917. od sovražne krogle zadel ljubljeni sin, narečnik Franc Sluga v 19. letu svoje starosti. Bil je vzgleden mladič, odličen dijak gimnazije v Mariboru. Bil si ponos svojim staršem, naj uživa duša tvoja večno vesele pri Bogu!

Žalost je pretresla ugledno Mundovo hišo v Bratonečicah pri Sv. Tomažu, ko je došla vest, da je sin Franc v 30. letu svoje starosti umrl v ruskem vjetništvu. Rajni je bil v prvih bojih leta 1914. ranjen in kot tak vjet. Domači so veselo bričakovali skorajšnje vrnitev, a mesto njega prejmejo od Rdečega križa žalostno novico, da ga ni več med živimi. Zapošča poleg slabotne matere, ki je otreke svoje vzredila v katolišk-narodnem duhu in katera je za pokojnim sinom mnogo žalovala, 69 let starega onemoglega očeta, kateremu bi naj bil rajni opora na zadnje dni.

Pretresljiva in nepričakovana žalostna vest je zadelo spoznavano obitelj Miklošičeve v Slamnaku pri Ljutomeru. Izgubila je blagega sina, brata Frančeka. Zadet od laške granate je izdihnil dne 4. marca svojo blago dušo v najlepši dobi svojega življenja, star šele 25 let. Bil je od začetka vojne nepretrgoma na bojnem polju in kot desetnik je bil tudi odlikovan s hrabrostno srebrno kolajno, bronasto kolajno ter Karlovim četnim križcem. Žalost domačih, staršev, bratov in sestric je še tem večja, ker je še par dni pred svojo smrto pisal, da pride na dopust k velikonočnim praznikom. Padli je bil vrl slovenski mladenič.

V drugič je sprejela Lajhova hiša v Grlicah pri Sv. Lovrencu v Slovenskem gor. žalostno novico, da je padel sin Franc na italijanskem bojišču. Poslovili so se širje bratje od ljubih staršev, ter sli braniti domovino. Prvi Jakob je daroval svoje življenje domovini v Galiciji in Franc se je tudi bojeval v Galiciji ter bil težko ranjen pri Grodsku. Po okrevanju se je vrnil zopet k svojemu hrbremu polku št. 26, ter bil na Monte Zebio lahko ranjen. Zopet je šel nazaj k svojim tovarišem ter se udeležil zmagoslavnega prodiranja v Italijo. Ko je bilo že vse mirno, ga je doletela sovražna granata dne 11. januarja t. l. Bil je takoj mrtev. Pokopan leži na gor. Fontana Secca, blizu mesta Feltre. Bil je priden in pošten mladenič.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču razven hudih artilerijskih bojev nobenih večjih vojnih podvzetij. V nemški ofenzivi je nastal odmor. Nemci se baje pripravljajo na novo ofenzivo, ki bo glede obsežnosti in velikopoteznosti prekašala vse dosedajne.

Razne politične vesti.

Med Slovenci in Nemci. V slovenjgrškem okraju vlada, kakor se nam poroča, taka napetost med Slovenci in nemškutarji, da slovenski kmetje ne puščajo več nemškutarških nahrbtnikov v svoje hiše, ampak jim pokažejo vrata. Tudi iz drugih okrajev se nam poroča o taki napetosti, povzročeni vsled nasilnih nemških nastopov proti Slovencem.

Novi zunanjji minister. Cesar je na Černinovo mesto imenoval dosedanjega skupnega finančnega ministra barona Buriana za ministra zunanjih zadev. Burian, ki je bil že pred Černinom zunanjji minister, je star 67 let in je po rodu Madžar, po mišljenu pa velik nasprotnik Slovanov ter zaupni priatelj znanega grofa Tise. Burian in Tisa se z vsem srcem zavzemata za zvezo Avstrije z Nemčijo in za oslabljenje slovanstva v naši državi. Da Burianovo ministrovanje ne more biti stalno, je prepričan celo sam, ker si je obdržal tudi vodstvo skupnega finančnega ministarstva, da lahko v ugodnem slučaju zopet smukne nazaj v topli kožuh finančnega ministra. Nas Slovane Burianovo imenovanje ne razburja, ker vemo, da naša svoboda pride tudi preko glav raznih Černinov in Burianov.

Preosnova avstrijske ustave. Vlada je baje že izdelala načrt za preosnovo naše ustave in ga je Nemcem že pokazala, ne pa tudi Slovanom. O načrtu se razne nemške stranke, kakor nemškonacionalna in krščanskosocialna, že prav pridno posvetujejo. Ker si vlada ne upa pokazati tudi Slovanom novega načrta, ni dvoma, da je skovan le samo v prid Nemcem.

Državna zbornica sklicana. Avstrijska državna zbornica je sklicana na dne 30. aprila. O dnevnem redu se še nič ne ve, bržas pa bo začetek zasedanja zelo buren, ker so avstrijski Nemci vsled padca njihovega ljubljencega grofa Černina čisto iz sebe, ga nikakor ne morejo preboleti in bodo v zbornici si skušali ohladiti svojo jezo.

V vojnem odseku državne zbornice je dne 23. aprila naznani odsekov načelnik slovenski poslanec vitez Pogačnik, da je vlada odsek za izročila zakonsko predlogo glede upeljave splošne delovne dolžnosti za časa vojske. V tajni seji je nato domobranci minister obratložil sedanji vojni položaj.

Avstrijska gospodska zbornica bo baje na zahtevo nemških strank zbornice sklicana na soboto dne 27. aprila, da bi se vršilo posvetovanje o političnem položaju, ki je nastal vsled padca ljubljencev vseh Nemcov, grofa Černina.

Volilna preosnova na Ogrskem. Ogrsko Wekerlejevo ministrstvo je odstopilo, ker se ogrska vlada upira vsaki kolikor pravični volilni preonovi. Wekerle si prizadeva sestaviti novo ministrstvo, kajpada tako, ki se od starega ne bi veliko razločevalo. Po vsem Ogrskem, zlasti v Budimpešti, se vršijo velike demonstracije, v katerih zahteva delavstvo pravično volilno preosnovo. Skoraj gotovo bo tudi nova vlada skovala tak volilni red, ki bo ugajal samo madžarskim mogotcem, ne pa tudi nemadžarskim naročnostim in delavstvu.

Szterenyi — ogrski ministrski predsednik. Naš cesar in ogrski kralj je imenoval trgovskega ministra dr. Jožefa Szterenyija za ogrskega ministrskega predsednika in mu je poveril nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Novi ogrski ministrski predsednik je židovskega pokolenja in se je pozneje dal krstiti. Szterenyi se sedaj pogaja z raznimi ogrskimi strankami, da sestavi novo ministrstvo, katerega čaka težka naloga, da spravi pod streho novo volilno preosnovo na Ogrskem.

V glavnem odseku nemške državne zbornice je govoril nemški vojni minister o položaju na frontah ter naglašal potrebo, da se bitka na zapadu nadaljuje. Nemška poslanca Müller in Noske sta zahtevala, da tudi Avstrija prične ofenzivo proti Italiji.

Tedenske novice.

Cesarica Zita obhaja v soboto, dne 27. aprila, svoj god. Po vsej Avstriji bo ta dan prost šole. V cesarici Ziti imajo avstrijski narodi dobro in blago deželno mater. Naša cesarica je pokazala pri obisku ubogih ranjencev, beguncov in drugih nesrečnikov, da ima blago srce, ki čuti z onimi, ki jih preganja nemila usoda. S svojo naravno priprrostjo, ljubeznjivostjo in svojim blagim srcem si je Zita pridobilica srca vseh narodov naše držav. Po vseh krajih naše ljube Avstrije se bodo v soboto in v nedeljo vršile cerkvene in zunanje slavnosti v proslavo godu naše ljubljene vladarice. Posebno mi Jugoslovani bodo proslavljali cesaričin godovni dan s tem, da bodo vroče molili k Bogu za srečo in božji blagoslov celi cesarski hiši habsburški. Bog živi cesarja Karla in njegovo blago soprgo, cesarico Zito!

20letnica župnikovanja. Dne 1. majnika preteče 20 let, odkar je naš mnogočaščeni g. nadžupnik Franc Korošec pri Sv. Križu tik Slatine. Kot skromen spominek na to veselo obletnico priredi tamošnje Bralno društvo v nedeljo, dne 28. aprila, igro "Prisilen stan je zanjčevan" s petjem in deklamacijami. Začetek ob 3. uri popoldne. — Naš list kliče slavljenec kot nekdanjemu svojemu uredniku: Se na mnoga leta!

Papež posredovalec za mir. Iz Monakovega se poroča: Čeprav se papežu klub velikim prizadevanjem dosedaj še ni posrečilo, da bi bilo prišlo do mirovnih pogajan na zapadu, vendar še smatra, da njegova tozadevna prizadevanja še niso končanovljano odklonjena. Kakor hitro se bo v sedanji borbi na zapadu videlo, da ne bo o končanovljennem izidu nobenega dvoma več, bo papež zopet nastopil kot posredovalec za mir.

Celjski okrajni glavar baron Müller je stopil v stalni pokoj. Ob tej prilki mu je cesar podelil naslov dvornega svetnika.

Slovenci v sekovški škofiji zahtevajo vedno bolj glasno svoje stare pravice. Zadnji čas poročajo razni listi o pritožbah Slovencev iz sekovske škofije, kako se jih tam v verskem oziru zatira. Pred leti so bile slovenske službe božje n. pr. v Cmureku, v Apačah, v Gomilici in drugih krajih sekovske škofije, kjer prebivajo Slovenci. Graški škof, oziroma nemškonacionalni župniki, pa so kar-menii nič tebi nič odpravili te stare pravice Slovencev. Slovenci sekovske škofije se sklicujejo, da se Nemcem v lavantinski škofiji dovoljuje v cerkvenem oziru vedno večje pravice. Celo v slovenskih mariborskih cerkvah je vedno več nemških pridig, dasiravno Nemci ne prihajajo v cerkev. Pritožbe sekovški Slovencev so gotovo v vsakem oziru opravičene. Saj je vendar Kristus sam rokel: „Pojdite in učite vse narode!“ Zakaj graški škof vsiljuje tamošnjim Slovencem samo nemško službo božjo, ko pa je vendar znano, da se Nemcem v lavantinski škofiji ne godi nobena krivica. Spremljamo boj naših rojakov v graški škofiji z željo, da zopet pridejo do svojih pravic v cerkvi.

Za Jugoslavijo se je izjavilo zadnji čas posebno na Koroškem veliko število slovenskih občin, če duhovščina in na stotine posameznikov. Vsi koroški slovenski kraji bočejo biti v svobodni Jugoslaviji pod habsburškim žeziom. Iz Štajerske so se izjavili za deklaracijo: Sv. Stefan pri Šmarju in skoraj vse tamošnje žene in dekleta, občina Pokoše pri Slovenski Bistrici, Štice v Slovenskem gor., Sv. Tomaž, Trnovci, Savci pri Ormožu, Tolsti vrh pri Konjicah. V Golava-

ziceje, podpare, oprostitev in povsed pokazal poslavno dolžnost, pa tudi postavne meje dolžnosti. Brez vsakega ugovora se je nato sprejela naslednja resolucija: „Strašno gorje je prinesla širitev a krvava vojska naši ljudi domovini. Zlasti mi kmetje čutimo težo vojnih težkoč. Ni gospodarjev za obdelovanje zemlje, ni delavcev, ni vprežne živine, ni potrebsčin za življene. Prazne so naše hiše, prazne naše žitnice, prazni naši hlevi. Zato pozdravljamo iz celega srca vsak korak, ki bi nas vsaj nekoško približal zaželenemu miru. Najudanele se v tem smislu zažalujemo Sv. Očetu Benediktu XV., ki so kot pravi apostol miru že v začetku svojega vladanja klicali narodom in ne nehajo klicati: Spravite se! Naredite konec krivičnemu krvoprelitju! Vrnite vsakemu svoje ozemlje; Iskreno se zahvaljujemo svojemu presvitemu vladaru in cesarju Karlu I., ki se neumorno trudi za doseglo splošnega miru. O da bi le kmalu napočil njegov najlepši dan, dan miru za krvavego Avstrijo! Iz srca se zahvaljujemo poslancom Jugoslovanskega kluba, ki delajo nesebično za olajšanje vojnih težkoč in za preovit svojega ljubljenega, žal, zatiranega, zapostavljenega slovenskega naroda. Izrečamo jim s tem svoje popolno zaupanje. Želimo iz celega srca, da se prekoslej uresniči njihova izjava z dne 30. majnika 1917, da se namreč naj združijo vsi Jugoslaviani naša mile domovine v eno jugoslovansko kronovino pod osrečjučim žežlom slavnega našega habsburškega vladarskega hiše. Živijo Benedikt XV.! Živijo cesar Karel I.! Živijo naši poslanci! Srečna Jugoslavija na dan!“ Predsednik zborovanja vlč. g. župnik Pšunder je ob koncu zborovanja govoril o mirnem delovanju presvitlega cesarja Karla. Svečanostni trenutek je nastopil, ko je zbrana množica po krepkem trikratnem živijo-klicu na cesarja in cesarico navdušeno zapela avstrijsko himno. Odkrite glave, navdušeno petje, bratovska vzajemnost, vse to je kazalo, da to ni narod sovražnikov Avstrije, ampak narod zvestih sinov in hčera, udanih Bogu in cesarju! Ta narod ne zasluži več, da se ga zapostavlja v javnem življenu in zatira, temveč zasluži zahvalo celo domovine. Dal Bog in sreča junaška!

Sv. Urban pri Ptiju. Shod S. K. Z. v nedeljo dne 21. aprila, je otvoril po rani službi božji poslanec Brenčič, predsednikom shoda je bil izvoljen g. Hameršak iz Ločkega vrha. Poslanec Brenčič je obširno razpravljalo naši deklaracije, zakaj se bojijo razni župani podpisati to deklaracijo, kakor tudi se druge korporacije; jih navduševal za našo dobro stvar; govoril je o delovanju v državnem zboru v prid kmetskega ljudstva itd. Ostro je prijel pospanje ptujskega okrajnega zastopa, osobito njegovega načelnika Orniga. Nad 200 zborovalcev je navdušeno sledilo izvajanjem g. poslancev. Enoglasno so sprejeli resolucijo, v kateri se protestira proti upravne nezmožnosti rekvirirjanju zrnja, krme, slame in živine, proti vinskemu davku, izrekli so neomajano zaučanje poslancem Jugoslovanskega kluba, osobito svojemu poslancu Brenčiču ter z velikim navdušenjem glasovali za našo majniško deklaracijo. Predsednik se je zahvalil g. poslancu v imenu vseh za obširno poročilo. S trikratnim „živijo“ na presvitlega cesarja je zaključil predsednik lepo zborovanje. Nato je g. poslanec zabeleževal razpe pričo svojih voljiev.

Ptuj. Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptiju, minoritski samostan, ima v pondeljek, dne 29. aprila 1918, dopoldne ob 9. uri, v uradnih prostorih svoj osmi redni občni zbor z običajnim vsporedom. Zadružniki se uljudno vabite, da pridete v obilnem številu!

Sv. Križ pri Slatini. Dne 8. aprila se je poročil g. Edvard Starovrški, gostilničar in mesar v Podčetrtek, z Rozalijo Lipnik od Sv. Katarine. Bilo

Črna gora pri Ptaju. Na velikonočni četrte umrla je po dolgi bolezni v visoki starosti 83 let Marija Tertinek, mati tukajnjega vlč. g. župnika Pogreb, ki se je vršil v soboto 6. aprila ob udeležbi cele župnije je vodil vlč. g. župnik sin v spremstvu 10 domačih in sosednjih duhovnikov. Ob odprtju grobu rajnice, ki jo je moral ljubit, kdo jo je le enkrat videl, je govoril tople poslovilne besede vlč. g. župnik stoporški Janko Širec. Pevska zborna moski in ženski pa sta doma, pri cerkvi in na grobem zapela več v srce segajočih žalostink. Počivaj v miru zlato materino srce! — Žaluočim gg. sinovoma in hčeri naše iskreno sožalje!

Ptujska gora. Tako lepe slavnosti še naš trgemenda ni včakal, kakor je bila v nedeljo, dne 14. aprila. Došlo je 93 dečkov in deklic v lepih svatovskih oblačilih na svatvo v cerkev Gorske Marije, pred tisto okrašeno obhajilno mizo, prejet provokrat Tejo Kralja vseh kraljev. Kako lep, do srca ginalj priporoz, videti otročice pristopiti v angelski nedolžnosti k mizi Gospodovi! Lepo dostojevno so se vedli, akoravno je trajala slavnost približno dve uri. Po dovršenem opravljanju se je sprevod premikal s preč. duhovščino v šolske prostore, kjer je bil na lepo okrašenih mizah pripravljen zajtrk za otroke. Kdo pa je to vse oskrbel? Č. g. katehetu, kateri je z vso požrtvovanostjo in trudem pripravljal deco, jim vcepil v srce spoznanje sprejeti Najvišjega, gre prva zahvala. Bog mu plačaj! Zahvala pa tudi vlč. g. župniku, ki je podpiral č. g. katehetu pri izvršitvi te slavnosti. Da je bila pa miza tako krasno okinčana, gre zahvala gdč, učiteljici in njeni pomagalki. Za telos-

no oskrbo otrokom pa zasluži v polni meri zahvalo gdč, učiteljica, katera je trkala na vrata dobrih sreč in izprosila vse potrebno. Zahvala pa tudi gospoj nadučiteljvi, ki je pripravila zajtrk in njenim pomagalkam! Torej vsem skupaj: Bog poplačaj! — Starši otrok.

St. Ilj pod Turjakom. Naše Bralno društvo obhaja v nedeljo, dne 28. t. m. popoldne po večernicah ob 3. uri pri posojilnici god presvitle cesarice in obletnico majniške deklaracije. pride g. dr. Hohnjec, ki govoril že predpoldne v cerkvi. Slovesnost zaključi ganljiva, za premoge revne družine tako tolažilna igra „Bogomila ali otroška ljubezen.“ Domičini in sosedi, pridite v obilnem številu na to prireditve!

Sv. Andraž pri Vetenju. Slovensko katoličko izobraževalno društvo ponovi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3 uri popoldne dve igri: »Mutasti muzikant« in »Valkasina. K našabilneši indeležhi vabi odbor.

Šoštanj. Šoštanski Nemci ali bolje rečeno nemčurji so za nič. Ko so imeli Slovenci shod v Sent Janžu, so vzeli naši nemčurji vsak svojo palico v roke, da poromajo nad kmete, a zmotili so se močno! Dobili so jih sami po glavi. Mislim, da jih je imel vsak dovolj. Prepričani smo bili, da jih bo več, pa jih je bilo le kakšnih 20 delavcev in nekaj škricev. Noben pameten delavec ni hotel itd, čeprav so jim plačevali po 10 K, ker vsak dobro ve, da nam je potrebna jugoslovanska deklaracija. Delavci pa tudi vsi dobro vemo, da le od kmeta živimo, ne pa od trgovcev in tistih nemških uradnikov, ki sovražijo naš Slovence. Kmet prideluje živež vsem meščanom in delavcem, zato pa tudi bomo vsi s kmetom zaklicali: Živila bodoča Jugoslavija in vsi jugoslovanski poslanci!

Luče. Na gostiji Leopolda Golob p. d. Cizej, je nabral g. Franc Dežman 10 K za Tiskovni dom, in 10 K za domačo požarno brambo. Prisrčna hvala vsem darovalcem.

Sv. Pavel pri Preboldu. Slovensko katoličko izobraževalno društvo vabi na ponavljanje zgodovinske igre „Junaške Blejke“ ter šaloigre „Strahovi“ v nedeljo, dne 28. aprila, popoldne po večernici v Društvenem domu. Čisti dobitek je namenjen društvu: Dobrodelnost. Vstopnina 1—3 K. Pridite zlasti tisti, ki zadnjih vsled premažnih prostorov niste dobili vstopal!

Vransko. Za toli potrebno dobro letino prosit poromamo čez Sv. Križ na Sv. Uršulo, tako da bode sv. maša dne 2. majnika ob desetih v Kokarjih, dne 3. majnika okoli polne v Šentvidu, kamor dojdijo romarji lahko z vlakom do Šoštana, dne 4. majnika zjutraj sv. opravilo na Sv. Uršuli.

Galicija pri Celju. Tukaj je dne 11. februarja umrl Franc Škalmba, eden načrtnejših mož v fari, star 87 let. Živel je v svoji hišici in na majhnem poštevecu par kvadratnih sežnjev kakor kak puščavnik starih časov, skromno in srečno. Počivaj v miru, blagi Franček! — Mraz v velikem težnu je uničil vse zgodne cvete: marelice, breskve, zgodne črešnje in hruške; orehe pa je splošno tako posmodil, da mnogi menda še listja ne bodo pognali.

Smarje pri Jelšah. Tu je umrl zasebnik tržan Hugo Tančič v 77. letu svoje starosti ter bil tam dne 23. t. m. pokopan. N. p. v. m.!

Sv. Jurij ob juž. žel. Iz ruskega vjetništva je počegnil dne 26. januarja poddesetnik Franc Spolenak iz okolice Repno. Vjet je bil dne 17. oktobra 1915. Celih 27 mesecov je bil vjet. Sedaj je na enomesecnem dopustu.

Sv. Jeraej pri Ločali. Izjava naše občine in še posebej le o število podpisov žen in deklet za bodočo Jugoslavijo je našim sicer zelo redkim bistroglavim nemčurjem pamet zmedla. Vso svojo modrost zajemajo iz „Štajerca“, kateri še vedno, sicer v zelo neznatnem številu, pribaja k nam. Kljub temu, da hočemo združitev vseh Hrvatov, Slovencov in avstrijskih Srbov v Jugoslaviji pod habsburško krono, si še vedno drznejo trditi, da smo veleizdajalc in da hočemo našo zeleno Štajersko in ob enem Avstrijo raztrgati. Pri zavednem Slovencu ali Slovenki seveda tako govorjenje ni imelo prav nobenega uspeha. — Jernejčani! V odgovor nesramnim nemškutarjem pridno berite naše časopise in se spomnite tudi z davori Tiskovnega doma in Slov. Straže.

Sv. Ema pri Pristavi. Shod za nedeljo, dne 14. t. m., je bil prepovedan. Veličastno bi bilo zborovanje ob ogromni množici ljudstva. Zborovalci so prišli iz vseh sosednjih župnij. Ko je došla tik pred zborovanjem brzjavna prepoved shoda, se je shod vršil po § 2. Seveda ni mogla v prostore niti tretjina zborovalcev, ki so pa ostali zunaj ves čas zborovanja, zlasti mnogoštevilne žene in dekleta so vstrajale do konca. Imeli so tudi oni zunaj svoje posebno zborovanje. Kako je prišlo do tega? V zborovalne sobe sta se vrnili dva najhujša Štajerčanci, Zupančeva agenta iz Pristave, ki sta že prej grozila shodu, zlasti poslancu dr. Jankoviču. Vse mirno prigovaljanje, naj se sama odstrani, je bilo zastonj. S surovostjo, kakor je lastna le ljudem Štajerčianske baže, sta se prerekala z našimi moži. Ko jim je bilo tega dovolj, je zadonel klic: Proč z njima! Vun Štajerčanci! V trenutku sta strčala pri vrath vun, in pri stopnicah dol. Zunaj pa jih je ostala množica, zlasti ženstvo, sprejelo, kakor da zaslužila. A

zunaj sta začela kleti, zmerjati naše ljudi, besneti od jeze in sramote, kakor znajo le Štajerčanci v vsej svoji podlosti in nesramnosti. Dolgo časa je zbrana množica omilovala ta sad Štajerčianstva in narodnega izdajstva, dokler se ji ni zdele dovolj. Ležala sta na tleh, bila sta tepera, ljudstvo ju je zapodilo od sebe proti s klici zaničevanja. Vsa osramočena in besna sta se izgubila v krčmo pred cerkvijo. Med tem pa se je v zborovalni sobi mirno vršil shod. Poslane dr. Jankovič je govoril o vseh, zlasti danes potembnih in važnih zadevah. Navdušeno pritrjevanje, pa tudi silno ogorčenje mož-zborovalcev je pričelo, da jim je govoril do sreca. Kot hladilni balzam plivla na človeka kot rešitev iz vseh teh grozot in krije le trdno prepričanje in upanje na bodočo svobodno, samoupravno jugoslovansko državo habsburško. Župnik Bosina utemeljuje in predlaga resolucije. Enoglasno in navdušeno je sprejel zbor deklaracijo, je izrekel zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba, zlasti dr. Korošcu kot voditelju, je protestiral zoper nameravani krivični vinski davek, je zahteval z vso odločnostjo omejitev sedanjih nasilnih revizij, in je izrekel željo po skorajšnjem, častnem, sporazumnem miru v smislu izjav cesarja Karla, ki ga je zbor pozdravil z navdušenimi živio-klici.

Kanele pri Brežicah. Dne 16. aprila je nemila smrt po kratki mučni bolezni-punjencu pobrala v prenari grob tukajšnega priljubljenega občana in posestnika Franca Kovačiča. Zapustil je mlado ženo in šest malih nepreskrbljenih otročičev. Svetila mu nebeska luč!

Sv. Alojzij, zaščitnik mladine. Ta molitvenik se je silno prikupil naši mladini. Vsebina je izborna. Obsega kratek življepis angelskega mladenča in razne pobožnosti k sv. Alojziju. Najbolj prikupljiv ste dve šestnедeljski pobožnosti k sv. Alojziju, ena daljša, druga krajska. Drugi del vsebuje popoln molitvenik. To knjige prav toplo priporočamo krščanski mladini in sicer moški in ženski. Sežejo pa naj po njej tudi botri ter jo kupijo birmancem. Na razpolago so zdaj samo tri razne vezave z zlato obrezo po K 2.40, K 2.60 in K 3.60 s poštino vred. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p.t.: Pri Sv. Juriju ob Ščavnici se nabralo K 97.52; darovali so: Cagran Jožef 3, Vuk Franc 3.80, Ajlec F. 2.80, Brumen Marija 60 v, Belak Jakob 20 v, Bohovič Franc 80 v, Čuš Ana 20 v, Cagran Alojz 1 K, Domajnko Franc 3 K, Ferenc Anton 80 v, Fridau R. 16 v, Grossmann Frančiška 2 K, Gomzi Marija 20 v, Gerički Marija 80 v, Golnar Janez 1 K, Golnar Sim 80 v, Gomzi Franc 1.80 K, Gregorec Gera 80 v, Fr. Hole 80 v, Hrašovec Ivan 10 v, Haložan Fran 2 K, Izek Ivan 50 v, Jaušovec Terezija 40 v, Jaušovec M. 10 v, Janček Franc 1 K, Jurkovič Matej 40 v, Jaušovec Janez 80 v, Kapun Alojz 10 v, Kreft Anton 20 v, Križan Anton 80 v, Krajne Vid 80 v, Kvas Tomaz 80 v, Kovačič Stefan 2 K, Košar Janez 60 v, Korošak Anton 2 K, Križan Franc 10 v, Kšela Neža 40 v, Korošak Alojz 2.80 K, Korar Jozeta 80 v, Košar Al. 80 v, Kšela Frančiška 2 K, Kvas Jakob 1 K, Kšela Jožef 20 v, Klobasa Andrej 60 v, Košar Jernej 20 v, Korošak Janez 2 K, Korošak Alojz 2 K, Kočma: Marija 1.80 K, Kramberger Jožef 80 v, Lashaber Mar. 60 v, Lashaber Franc 59 v, Lisja Marija 20 v, Mlinarič Marija 40 v, Mlinarič V. 6 K, Muhič Jožef 80 v, Mišak Terezija 32 v, Marinčič Terezija 80 v, Mihorko Jožef 1.80 K, Nedog Marija 20 v, Meglič Ant. 80 v, Nedeljko Alojzija 2 K, Perša Jožef 5 K, Postružnik Franc 20 v, Perger Tomaz 20 v, Plavec Franc 20 v, Prelog Terezija 80 v, Pučko Frančiška 80 v, Pele Martin 1.50 K, Praprotnik Andrej 20 v, Roškar Anton 80 v, Rantaš Anton 60 v, Rožman Vilij 10 v, Rantaš Marija 10 v, Rantar Anton 80 v, Roškar Neža 80 v, Rantaš Antonija 80 v, Repensek L. 20 v, Rantar Jernej 80 v, Repič Alojz 30 v, Schmiedlechner Alojz 40 v, Samonja Jakob 80 v, Satler Anton 40 v, Santl Jernej 20 v, Štuhec Anton 40 v, Šijanec Marija 20 v, Šijanec Terezija 20 v, Šutja Fr. 20 v, Štuhec Franc 5 K, Topolnik Franc 80 v, Topolnik Jakob 40 v, Trstenjak Alojzija 80 v, Trstenjak Lovro 40 v, Trstenjak Jakob 20 v, Vuk Ivan 60 v, Vrbnjak Anton 20 v, Vrzel Alojz 10 v, Vučina M. 80 v, Vrbnjak Anton 20 v, Zorman Franc 20 v, Zemljija Marija 20 v, Zelenko Mihael 2 K, Zorko Magdalena 20 v, Zorman Marija 20 v, Žnidarič Tomaz 80 v, Žabot Ana 80 v. V župniji Sv. Petra na Medvedovem selu so dekleta Marijine družbe nabrale 401 K 38 v; darovali so 100 K: župnik F. S. Gomilšek: 34 K: Ema Verk; 20 K: Franc Verk, 12 K P. Tramšek; po 10 K: Emika Verk, Neimenovan: 5.50 K: Hier. Žabav: po 5 K: Micika Conč, Simon Oresič, Franc Rožencvet; po 4 K: Otilija Fink, Roza Skorjanec, Jera Pelko, Liza Skore; 3.90 K: dekleta Dežkiške Zvezze; po 3 K: Marija Strašek, Tončka Žolgar, Apolonija Žabav, Lovro Kosi, Janez Petrič, Mejavšek; po 2 K: Marija Kregar, Frančka Kregar, Ema Peperko, Ana Ogrizek, Ter. Otorepec, F. Rupnik, Fortunat Solinc, Helena Kužnar, Fr. Kužnar, Ter. Ogrizek, Verona Krumpak, Marija Coh, Antonija Cmerešek, Marija Javornik, Liza Krumpak, T. Strašek, Alojzija Škor, Micika Hajnšek, Neža Skodl, Marija Inkret, Martin Erjavec, Mar. Mačajne,

Marija Dečman, Ema Škorjanec, Kat. Ros, Zalika Strmšek, Ana Stojan, Štef Kunšič; po 1.60 K: Fr. Sovinc; 1.40 K: Marija Gabršek; po 1 K: Mar. Debelak, Ema Debelak, Marija Skore, Marija Vehovar, Ana Vehovar, Ema Vehovar, Anton Suc, Mar. Šuc, Jera Šuc, Tončka Skore, Jul. Korl, Kat. Sekirnik, Urša Vehovar, Matej Vehovar, Marija Mlinarič, M. Otorepec, Jožef Otorepec, Neža Kregar, Lojzika Otopec, Viljemina Korbar, Ter. Viljevac, Fr. Mresnič, Jula Šoštari, Janez Turnšek, Fr. Rehar, Vojteh Majer, Jan. Turnšek, Ema Sekirnik, Jozefa Strašek, Ana Strašek, Ter. Turnšek, Ana Orač, Ter. Smeh, Simon Tadina, Marija Majer, Marija Zupanec, Mička Zupanec, Janez Zupanec, Marija Zabav, Neža Anderlič, Anton Smeh, Anton Lovrenčak, Mih. Jurše Janez Žerak, Francka Smole, Urša Šega, Jozefa Žerak, Jernej Drolenik, Marija Drolenik, Neža Drolenik, Apolonija Žolgar, Marija Žolgar, Neža Krumppak, Anton Križan, Marija Šolinc, Antonija Vrešak, Janez Fink, Marija Žaberl, Kat. Škorjanec, Tomaž Drolenik, Ema Drolenik, Neža Drolenik, Ana Kolar, Marija Svetelšek, Urša Jagodič, Ema Cverlin, Ant. Mesiček, Jula Pirš, Marija Jančič, Marfa Majer, K. Gobec, Simon Strašek, Helena Erjavec, Marija Inkret, Kat. Kovačič, Ana Krumpak, Cec. Strašek, Neža Strašek, Marija Strašek, Jul. Mesiček, Tončka Čonč, Francka Škorjanec, Jul. Pefks, Liza Pelko, J. Imenšek, Jože Stojan, Marija Stojan, Mar. Tojnko, Kat. Povha, Jera Plevnik, Ivana Leskovar, Liza Šeško, Marija Tramšek; 90 v arsia Kunšič; 60 v: Barbara Jančič, Terezija Topolovšek, Ana Topolovšek; po 40 v: Francka Andrenšek, Lucija Tramšek, Ter. Krumpak; 30 v El. Inkret; 18 v N. V.; 10 v: A. N. V. Smartnju pri Slov. Gradcu se nabralo 616 K; darovali so: Lenart Ivan, nadžupnik, I. obrok 560 K; Kac Jurij 50 K, Kodrič Jožef, kaplan, 50 K; po 20 K: Tomaž Hrenker, Gams Alojzija; 12 K Kac Lovro; po 10 K: Dobnik Marija, Fišer Jul., Kalinšek Miha, Prevolnik Franc, Tretjak Franc, M. Vošner, Pogorelčnik Ignac, Kac Jakob, Sotl Ivan, Strmčnik Jul.; po 6 K: Grilova družina, Radšel IV.; po 5 K: Ošljak I., Neimenovan, Marzel Mar. Kristanova družina, Gams Jožef, Kalinšek Miha; po 4 K: Šmon Franc, Lunder Mat., Požarnik IV.; po 3 K: Krevh Alojzija, Lampret Treza, Pogorelčnik Val.; po 2 K: Prevolnik Franc, Krenker Mar., Merkač Ign., Hribiček Jakob, Jenišek Eliz., Pirnat Jul., Pritržnik Franc, Klančnik Martin, Mrzel Franc, Slemenik Franc, Sorman Ter., Lampret Al., Barl Micka, Prevolnik Franc, Krevh Janez, Verhnjak Franc; po 1 K: Zaponšek Franca, Globočnik Eliz., Gams Marija, Kranjc Helena, Sušek Franc, Žegel Mica, Kolar M., Suler Helena, Temnikar Ana, Neimenovan; Neimenovan 50 v. Dalje prihodnjic. — Prisrčna hvala! — Dr. Anton Jerošek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Listnica uredništva:

S t Pavel pri Preboldu: Kot včasih se lahko pritožite glede teh zadev na okrajno glavarstvo Župan ne more ničesar ukreniti. — Male Brasse s l o v e c e: Radi podpore pojrite k županu. Najvam izpolni tiskovino, katero pošlite na glavarstvo. Ce pa Vam komisija odbitje prošnjo, pritožite se na "Pomožni urad za družine vpklicanih pri cesarski namestitvi" v Gradeu. — Pišite vedno le slovensko. — M. M. i n v e č s l o v e n s k i h d e k l e t v M a r i b o r u: Veseli nas, da ste tako zavedni. Zberite imena Vaših najbolj navdušenih tovaršic in nam poročajte, da določimo vse potrebno. Pozdrave! — Z b i g o v e i: Korajzen Slovenec se ne ustraši nasprotnega blebetanja. — S l i v n i c a: Zadeve o slabih cestah v Vaši občini ne kaže spravljati v list. Upamo, da bo g. župan storil potrebno, da se dotične ceste popravijo. — Z b i g o v e i: Nekaj pride v list, večinoma pa je tožljivo. — Š m a r j e pri J e l Š a h: Obrnite se na okrajno glavarstvo. — Rudolf Klausner in tovariši, vojna pošta 483: Hvala za pozdrave! — D r a m l i j e: Radi nakupovalca in njegovega spremmljevalca se obrnite z dokazi in pričami na okrajno glavarstvo in Vašega poslance. — K r a j n c Čiril, vojna pošta 393, i n v e č d r u g i h: Vračamo jugoslovanske pozdrave! — I. V., M a r i b o r: Žal, pesmi ne moremo priobčevati. Pozdrave! — G e r e č j a v a s: Za to številko prepozno. — S l o v . i n v a l i d v S a v . d o l i n i: Obrnite se na posl. dr. K. Verstovška v Mariboru. — B r e z n o v o b D r a v i: Prvi dopis nečitljiv, drugi pa tožljiv. — S p i e l f e l d: Prosim. Le zbiranje nove narodnike. Posamezne številke dobite v St. Ilju pri trgovcu g. Pleyniku. Pozdrav! — C e l j e: Le pišite: iz Celja itak dobivamo le malo poročil. — Gor. Veličina: Hvala! Za to številko prepozno. — Š m a r t n o pri S l o v . G r a d c u: Žal, dobili še le ob sklepu uredništva. Porabimo v Straži Jugoslovanski pozdrav! — S v . L o v r e n c n a d M a r i b o r o m: Hvala za velik dar zavednih Šentlovrenčanov za Tiskovni dom! Ker smo dobili še le ob sklepu uredništva, priobčimo dopis prihodnjic. Pozdravljeni!

Loterijske številke.

Trst, 17. aprila 1918 26 40 2 44 48
Dunaj, 20. aprila 1918 74 56 51 21 12

MALA NAZANILA.

Ema beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Hastov in kostanjev les kupi po najvišji ceni Feliks Just, Rečica na Paki. 535

Kupim kravo in kozo brej ali s svežim mlekom. Naslov pove upravište pod "Mleko št. 587".

Kupim ali tudi v najem vzamem dobro vpeljano trgovske hišo, če može z nekaj posestvom ter v bližini železniške postaje, najrajše kje na Spodnjem Štajerskem. Ponudbo je poslati pod "Trgovina št. 540" na upravo Slovenskega Gospodarja. 483

Kupim hišo v Mariboru na levem dravskem bregu. Cena od 60.000 do 180.000 K. Plaćam v gotovini. Ponudbe pod "Hiša blizu kolodvora št. 541" na upravo Slovenskega Gospodarja. 500

Zelim kupiti malo posestvo v celjskem okraju, ki meri 5 — 6 orahov zemljišča. J. F. Poste-restante št. 28. Dobrna pri Celju. 500

Lipov les vsake vrste kupujem po najvišji ceni v celjski bližini. Mijo Hohnjec, kiparski in zlatarski mojster, Celje, Gaberje št. 18. 478

Trovnik in njiva v bližini mesta Maribora se kupi sli vzame v našem. Vpraša se pri tvrdki Tischler, Maribor, Tegethoff-ova ulica št. 221

Dva jesenska prašča za reje, kupi Karl Robaus, Koroška cesta 24 Maribor. 505

Hiša za najemnika dvonadstropna, z dvoriščem in vrtom, 5 minut od državnega mosta se prodaja. Naslov v upravište pod "Hiša blizu mesta št. 542".

Decimalne tehtnice

na 50, 100, 150, 200 in 300 kil nosilnosti z uteži ali brez nih, dohavimo v najkrajšem času. Tehtnice imajo trioglat podstavec ter so vsi želesni deli ročno tehtanja. Za največjo natančnost tehtanja jamčimo. Debavimo tudi vse druge velikosti in vrste tehtnic. Prodamo nadalje

žitne čistilnike (vetrene mlince)

v različnih velikostih in sestav, najpopolnejše konstrukcije. Dobavimo ročne drobilne mlince

na drobljenje zrnja in mletje meke. Ti drobilni mlini so brez podstavca. Priradi se jih lahko na vsakem trdnom predmetu ter po uporabi poljubno shranji. Finost mletja se na prav jednostaven način regulira. Napišite pod gesлом "izborni stroj" na pisnjaku na upravište "Slov. Gospodarja v Mariboru" ter navedite, kak stroj da želite. 518

Obleka za birmo, krila za deklice dr. g. obleke se prodaja za mojko. Mina Pravdič, Maribor, Tegethofova ulica 21. I. 538

Zanesljiva kobiča, temne barve srednje starosti in velikosti je na prodaj pri g. Kartin, trgovce, Gorica Poljska pri Pragerakem. 518

Ostanki usnja, zelo močan, za ekolje in otroška devje, posebno za dečljarje. Pošiljka kg 20. Dokler je kaj zaloge: M. Schäfer v Bolšku, pl. Piherk Koroška. 494

Hiša s ključavniciško obrtjo v bližini Glavnega trga se prodaja. Naslov: Tržaška cesta 88, vrata 1. Maribor. 471

Poskrbim vsakemu želesni mlini za vsako vrsto zrnja mleti; lahko en sam etrok žene. Cena 105 K. Ce si vsak sam po nje pride, mu lahko vse razkazem. Janez Deutschman, Selnic ob Muri, p. Sv. Ilj v Sl. goricah. 485

Prodajem porazdelitev jednog večeg po duceta svoju dobru idemo

Tvornicu ulja, manji paromlin

te ssvim novo uredjenu bravarsku radion, providjenu najnajim strojima, postopeču v vlastituj kuci, na prometom mestu jednog večeg grada Hrvatske. Ciena svemu zajedno sa kućom i velikim vrtom K. 185.000. Prodajem uredjaj tvornice, paromlin i bravarije po želji i zasebno. Pobližo kod uprave paklog ilustrovanog i sta "Hrvatsko Pravo" Varazdin. 474

KISLO VODO IN VINO

razpoljalja:
A. Oset, p. Guštanj,
Koroške. 391

Buze, svila in ena obleka v zamenjavo za živila. Maribor, Velkogartenstrasse 238

Lepo kolo, gumij izza mira, se prodaja za moko, peko in kruh. Pojasnila: Klobučarna Leyrer, Maribor, Gospodska ul. 22. 526

Nepokvarjene obleke za dečke za 14 let, lep baršunast klobuk, siro žensko obleko in dobre čevlje se oddaja za bučno olje, bele moko, mast ali maslo. Wolf, Maribor, poslopje mesta hranilnice, Župnijaka ulica 2, I. nadstr. levo. 536

Nazanilo. Pošljite mi priporočeno 1 kg lepega, povojenega špeha ali 1 kg izpuščene svinjske masti; jaz Vam po pošljam 100 komadov raznega finega peciva in konfektov. M. Ernst, Klosterwiesgasse 25, partere, Gradec. 503

Doprnsna slika v naravni velikosti
so Vam pošlje če mi pošljete fotografijo. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 18.—. Prosim naročila na Marko Ernst, Graeče, Klosterwies, 25, Partere. 292

SOLZNA AVSTRIJA.

(3 pomnožen natis.)

Knjiga pod naslovom "Solzna Avstrija" s 27 bojnim pesmimi, stane s pošto vred 1 K 80 vin. Knjiga "Pevoči slavec" s 30 lepimi narodnimi pesmi stane 1 K 70 vin. Pošljite se znesek v novih neobrahilenih poštnih znakih ali pa po poštni nakaznicu. Na brezplačna naročila se ne morem ozirati! Naročuje se pri Matiju Beleg, pri Šv. Bolfenku v Slov. goricah, via Ptuj, Štajersko. 93

Deklica (sirota) pridna in poštena šole prosta se vzame v službo ali za zvoje. Naslov pove iz prijavnosti: g. pl. Suskovič, Domogled 2, Maribor. 530

Invalid zmezen vsakega kmetskega dela si želi k kneticu za gospodarja. Naslov v upravište pod "Invalid 527".

Sprejme se priden, pošten hlapes h konjem in za vsa poljska dela, prosto stanovanje, hrana in 50 K lača na mesec, oženjeni z več delavskimi močmi imajo prednost, drugim se plača po dogovoru. Karlovec Franc, posestnik na Lavi pri Celju. 529

Sprejme takoj trgovskega pomočnika in učenca iz dobre pošteno družine. Jožef Draškič, trgovec, Slovenski Gredar. 473

Učenec in učenka iz ljudskošolske izobrazbe, več obih deželnih jezikov in iz dobre hiše se sprejme pri P. Lobschnigu, trgovcu mehaničnega blaga, Rogatka Slatina. 508

Organistinja, ki bi pomagala tudi v gospodarstvu dobi stalno službo v župnišču na Koroškem. Več pove upravište "Slov. Gosp." 507

Deklica poštena in močna, zmezena hišnega in vrtnegata dela, se takoj sprejme. Plača dobra. Pismene ponudbe na upravište "Gospodarja" pod "Poštenost 422."

Išče se (Kien, 14)

sodar

za popravljanje sodov. Ponudbe: Alojzij Janežič, Vinica pri Ormožu.

XX Razna: XX

10—12 letno deklico-siroto želi za svojo vzetki kmetska posestnica na Murskem polju. Župnijska pripotročila se naj vpôdajejo župnijsk. uradu Ljutomer. 474

Viso in sadni moč, močno, po kvarjenju, zavrete kakor tudi duh po plezenci se popravi. Prosil se vzorec poslati na naslov: Peter Škerbec pri dnešnjem edborni uradu Ljutomer. 509

Za kmetske prideke kakor: jajce, masalo, krompir, fizol i. t. d. se zamenjavo za živila. Maribor, Velkogartenstrasse 7. 417

Konjak.

Za oslabele v sledi starosti, za slabosti v želodci in proti izgubi telesne moči je staro wine-konjak že več stoletij znan kot priznane krepčilno sredstvo, ki oživila duh in telo. Pošilja 4 polliterste stekljenice franko za K 88.—. Wine belo in rdeči burgundec od 58 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 80 liter. Benedikt Herti, veleposetnik, grad Golič pri Konjicah, Štaj. 512

Zahtevajte zaston in poštne prostne poštne omenice in podobni ur, zlatince, srebrnice, godbenih instrumentov itd. Ivan Konrad, ces. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 1954, (Brax) (Češko). Niklaste ali jeklene anker ure K 26.—, 28.—, 30.—, iz bele kovine (Gloria-srebro), Goldini ali jeklene Remont ure z dvojnim pokrovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—. Violine K 22.—, 24.—, 26.—, vlačne harmonike K 26.—, 28.— in višje. Za ure triletno jamstvo. Pošilja se po povzetju. Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj. (4 Duk).

KUPUJEM:

les za jame od 12 cm naprej nadalje mehak okrogel les, smrekovo lju-lansko in blej, čreslo/letosnje kostonjev les od 10 cm hrapast les naprej. Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množin in navedbo roka za oddajo. VINKO VABIČ, Žalec, 7 Južno Štajer. Kulantno poslovanje. Takojšne plačilo proti duplikatom, (4 Mosse).

Pri vseh vlogah je navesti nastopno opravilno številko.

Opravilna številka: E 13/16

35

Dražbeni oklic.

Na predlog Kmetske hranilnice in posojilnice v Mežirju kot zahtevajoče stranke bo dne 13. maja 1918 popolno 1/3 uri na uradnem poslovanju v Mozirju v pisarn

Cirilova Tiskarna v Mariboru vijudno naznanja vsem cenjenim odjemalcem, da je prisiljena od **zdaj naprej** pošiljati naročeno blago „priporočeno“, radi česar se bodo reči seveda podražile za 25. vin. Izgubi se namreč zdaj na pošti silno veliko pošljatev, da celih velikih zavojev, česar seveda pošta ne povrne. Zato prosimo, da cenj. odjemalci kolikor mogoče naročijo več reči skupaj da se ne izda preveč za nepotrebne poštine.

Molitvenike za birmance. Botri najrajsi kupijo birmancu lep molitvenik za spomin. Prav je tako. Pa kje ga dobiti in kakšen naj bo? Kakor vsega, primanjkuje letos tudi molitvenikov, ker knigovezi skoraj nič več ne delajo radi pomanjkanja materiala. Radi tega nekaterih molitvenikov ni več dobiti. *Tiskarna sv. Cirila v Mariboru še ima v zalogi in toplo priporoča* nekaj sledenih prav primernih *molitvenikov za birmance* v različnih vezavah, vse z *zlatom obvezom s poštnino vred* po poleg stojecih cenah:

Marija Kraljica vseh svetnikov po K 3:10; 3:30; 4:10. Marija varhinja nedolžnosti po K 2:90; 3:10.

Rajski glasovi po K 2:90; 3:10.

Češčena si Marija po K 1:40; 2:90; 3:30.

Skrbi za dušo po K 2:90; 3:10; 4:10.

Duhovno veselje po K 3—; 4:30; 4:70; 4:90.

Jezus prijatelj otrok po K 2:90; 3:60; 3:80.

Angelj varih po K 1:80.

Brez poštne stanejo navedene knjige 40 vin. manj. Za *birmance* najbolj priporočamo „Duhovno veselje“, ker obsega ravno nauk o sv. Duhu in razne pobožnosti k Bogu sv. Duhu.

Naročili smo od navedenih knjig tudi boljše, dražje vezave, a še dozdaj sploh *nismo nič* dobili. Ako dobimo, jih še objavimo.

Ti molitveniki se lahko naročijo pri *Tiskarni sv. Cirila v Mariboru*. Doposlali se bodo priporočeno.

C. kr. priv.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj
v Gradcu.

RAZGLAS.

Po § 92 društva pravil se bo za naše ude vršil

društveni občni zbor

v pondeljek dne 13. maja 1918 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani našega zavoda v Gradcu, Gospodska ulica 18-20.

Vsek društveni odposlanec dobi za to zavorvanje posebno pismeno vabilo.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo z računskim zaključkom za 89. upravno leto 1917.

2. Poročilo računskih revizorjev o pregledovanju letnega računa za l. 1917.

3. Proračun za upravno leto 1918.

4. Zakon z dne 23. decembra 1917 o zavarovalni pogodbi.

5. Podaljšanje veljave mandatov za dosedanje društvene odposlanice za eno leto.

6. Volitev treh računskih pregledovalcev in enega namestnika.

Gradeč, dne 10. aprila 1918.

UPRAVNI SVET.

Ponatis se ne plačuje.

Urarski pomočnik

se sprejme, tudi vojni invalid, za mešano ali delo žepnih ur pri najboljši plači. Ponudbe na: Popravljalnica in delavnica za ure; Gradeč, Griesplatz 36. I. nadstr.

(Kiev. 14.)

VABILO

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice
v Galiciji pri Celju,

registrir. zadruga z omejeno zavoso,

ki se vrši v nedeljo dne 5. maja 1918 po večernicah v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1917.
3. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnom redu, drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

NAČELSTVO.

Krapina - toplice rečijo protin (Hrvatsko) reumo (rganje), Pojasnila i prospasti zastonj. padavico (ischias).
Dobra prehrba zagotovljena. (Kiev.)

Gumij zacepljenje trt,

ima na prodaj, dokler je v zalogi

Franc Ogrizek,

trgovec z vinom in sadjem,

GRADEC, Parkstrasse štev. 7.

531

LUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU,

[reg. zadruga z omej. zavoso.]

Obrestuje hranilne vloge po 3 3/4 %. Za nalaganje po pošti na razpolago položnice poštne hranilnice št. 92.465.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poročilo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uraduje vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
» Hotel beli volc Graška (Cesar Viljemova) ce-

sta št. 9

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

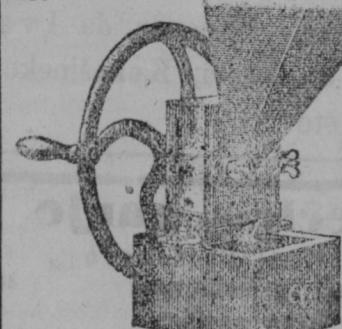

pralni prašek

Dobiva se v vseh prodajalnah!

Ročni mlin za žito

468

Moj originalni ročni mlin, ki je posebno prikladen za krupno žrmljenje kakor za fino mletje vseke vrste žita, napravljen je enostavno, ali pa za drugo trajanje s ločami za mlenje, kateri se mnogo izmenjava iz tvrdkinega materjala, pa je skoraj neistrošljiv. Neobhodno potrebno je

k hiši. Model 4 z ročnim kretalom za male poslove, težak 7 kg K 100, model za 5 kolača za ročni pogon za večje posle, težak okoli 12 kg K 120. Oprema iz Dunaja za naprej poslani znesek: Generalno zastopstvo.

MAX BÖHNEL, Dunaj, IV., Margaretenstrasse št. 77.

Pisanja in hoje zmožni

489

invalidi

dobe službo poverjenika ali potovalca pri dobro upeljani domači zavarovalnici proti požaru. Oglasiti se je na: „Glavno zastopstvo Vzajemne zavarovalnice“, Celje, Breg 33

Senzacionalna novost!

LURION

krema-vosek za čevlje.

V 5 minutah

more vsak od 1 komada Lurion krema-voska za čevlje skuhati četr kilograma najboljše kreme za čevlje. Cena 2 K. Dobiva se povsod!

Montanwachs-Werke AG

Dunaj, IX. Nussdorferstr. 20

V Prvi gorenjski razpošiljalnici

IVAN SAVNIK, Kranj se dobi

po celem svetu znana „Gorenjska kosa“, katera je izdelana iz fine, srebrno-jeklene tvarine. Lahka kot pero, z njo kosi lahko vsaka ženska.

Kdor še ni poskusil te neprekosljive kose, naj si jo naroči takoj, ker se je batí, da bodo pozneje zmanjkale. Za vsako koso se jamči.

	50	55	60	65	70	75	80	85	90
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	8	8 1/2	9
K 8.—	8.20	8.40	8.60	8.90	9.—	9.20	9.40	9.60	272

Trgovci pri večjem odjemu dobe popust.

Prva slovenska razpošiljalnica
svetovnoznamenih srebrnjeklenih

KOS z znamko dvojni orel z mečem,

katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporoča.

Za vsak komad se garantira.
Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastonj! Kmetovalei, ogibajte se manj vrednega židovskega blaga!

Zahtevajte cenik!

Edina zaloga: Ad. Gaissa nast.

Viktor Pilich, Žalec
v Savinjski dolini.

VABILO na redni občni zbor

Okradne posojilnice v Ormožu,
kateri se bode vrši v sredo, dne 8. majnika 1918
ob 10. uri predpoldne v prostorih Okradne posojiln.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva o letnem računu.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Sklepanje o porabi čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določeni urji ne prišlo zadostno število zadružnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši ob 2. uri popoldne v smislu § 32 zadružnih pravil drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Posojilnice v Gornji Radgoni

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil v četrtek, dne 2. maja 1918 ob 10.
uri predpoldne v zadružni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1917.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se v smislu § 35 zadružnih pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevem redu drugi občni zbor, ki pa sklepa veljavno pri vsakem številu navzočih članov.

V Gornji Radgoni, dne 21. aprila 1918.

Načelstvo.

Kmetska hranilnica in posojilnica
v Vitanju

reg. zadr. z neom. zav.,

ima svoj

redni občni zbor

v četrtek, dne 2. maja l. l. ob 9 ti uri predpoldne
v zadružnem prostoru v Vitanju

s sledetim vzoredom:

1. Poročilo o zadružnem poslovanju.
2. Predložitev in odobrenje rač. zakl. za l. 1917.
3. Nadomestna volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
4. Prosti predlogi.

Ako bi ob določeni urji ne bilo zadostno število udov zbranih, se 1 uro pozneje vrši drugi občni zbor, ki bo brez pogojno sklepal brez ozira na število udeležencev.

Načelstvo.

Barva za obleke

se dobiva pri slovenski tvrdki

Ivan Ravnikar,

Celje.

Pri vseh vlogah je navesti
nastepno opravilno številke.
Opravilna številka E 64/17
21

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Ivane Zadravec, posestnice v Trotkovi zastopane po Francu Stupica c. kr. notar v Sv. Lenartu, bo dne 22. maja 1918 dopoldne ob 9. uri pri spodaj oznamnjeni sodniji, v izbi št. 9 dražba zemljišča vl. št. 127 k. o. Gočova in vl. št. 138 Gočova, zemljišče vl. št. 127 10. Gočova obstoji iz hiše, gospodarskega poslopja svinjskega hleva in mlinja ob Pesnici in žage. Mlin je pogorel in je samo zidovje. Od žage zgorel je le majhen del. Ostalo so zemljišča kakor tudi vl. št. 138 k. o. Gočova v skupnem obsegu 46 ar 79 m². Od uprave za mlin je še nekaj predmetov v vrednosti 762 K.

Nepremičninam, ki se je prodati na dražbi, je določena vrednost na 23264.80 K.

Najmanjši ponudek znaša 15509 K 88 v. pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičajo nepremičnin (zemljiško knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamnjeni sodniji, v izbi št. 10 med opravilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle uveljavljati gledé nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodniji, ker niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamnjene sodnije, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

Določitev dražbenega obroka je zaznamovati v bremenskem listku vložka za nepremičnine, ki je prodati na dražbi.

C. kr. okrajna sodnija Sv. Lenart, oddelek III.,
dne 8. aprila 1918.

Kapljice za svinje.
Cena 1 steklenice 1 K 80 v. O debrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznalnih in poahljivih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg št. 15, blizu rotovža.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejcem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanec.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

Zahvala.

Prisrčna zahvala izrekamo vlc. gospodu župniku, vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so spremili k večnemu počitku našega ljubega moža, očeta in brata g.

Franca Kovacič,
posestnika v Kapelah,

Posebno se še zahvaljujemo vlc. g. župniku Karlu Presker, nadučitelju g. Josipu Pečnik, učitelju J. Jerše in vsem dobrim sedem za obisk, trud in tolažbo v mučni bolezni.

Našega predobrega očeta priporočamo v molitev in blag spomin.

Kapele pri Brežicah, dne 19. aprila 1918.

Mica, žena, in 6 otrok.
Mati, bratje in sestre.

552

Zahvala.

Za vse dokaze sožalja in tolažbe ob brički izgubi našega nepozavnega sina ozir. brata, svaka

Ivana Miklavc,
zasebnika in bivšega trg. z lesom

izrekamo tem potom najlepšo zahvalo.

Posebno pa se še zahvaljujemo preč. g. dekanu Dovniku za večkratno tolažbo v mučni bolezni ter ginljive poslovilne besede pri njegovem poketu, č. g. kaplanu Vogrinetu za tolažilne obiske in asistenco pri pogrebu, slavni gornjograjski požarni brambi, veleč. gg. pevcem ter mnogoštevilnim sorodnikom, prijateljem in znancem ki so mu izkazali zadno čast.

Križ, dne 16. aprila 1918.

519

Žalujoci ostali

ZAHVALA.

Povodom neprčakovana nagle smrti našega dobrega očeta, ozir. tasta in starega očeta gospoda

Jakoba Medved-a,

bivšega posestnika na Lehnu,

izražamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so nam v dnevih žalosti lajšali bričnosti in bolesti.

Osobito se dostojno zahvaljujemo čast. g. župniku And. Fišer-ju za ganljiv in umešten nagroben govor; gg. Solleru starejšemu in Mraku za prijazno posredovanje pri prevažanju dragega pokojnika iz Maribora v Ribnico; nadalje se lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za častno spremstvo, kakor vsem, ki so se udeležili v tako ogromnem številu pogreba.

Pišece — Lehen in bojno polje,
dne 12. aprila 1918.

520

Žalujoci ostali

Srabi, srbečico, garje

odstrani takoj dr. Emil Fleschevo
originalno, postavno zavarovan

„Skaboform rjavo mazilo“.

Poskusni piskrček K 2.30, velika posoda K 4—, posoda za celo družino K 11—. Pri večjih naročilih za živali veljajo sledeče cene: 1 kg K 25—, 5 kg K 100—, 10 kg K 180—, 25 kg K 400—. Ekspedicija franko. Dobiva se edino le pri izdelovatelju: Dr. Emil Flesch, Kronska lekarna, Györ (Raab), Ogrsko.